

تبیین و تشریح وقف در فقه امامیه و حقوق اسلامی

زهرا چهار محالی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تبیین و تشریح وقف در فقه امامیه و حقوق اسلامی

زهرا چهار محالی

سرشناسه	:	چهارم محالی، زهرا، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	تبیین و تشریح وقف در فقه امامیه و حقوق اسلامی زهرا چهارم محالی
مشخصات نشر	:	کرج: ره‌پویان دانش، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۳ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۰۸۰۱-۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۵۱ - ۱۶۱.
موضوع	:	وقف
		Waqf
		وقف (فقه)
		(Islamic law) (Waqf)
رده بندی کنگره	:	۲/۱۹۳BP
رده بندی دیویی	:	۳۷۲/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۵۷۶۱۳۶
اطلاعات رکورد	:	فیپا
کتابشناسی		

تقدیم به:

آسمانی ترین مادر، یاس مدینه، ستاره نیلی دلهای عاشق زهرای مرضیه (سلام الله علیها) و
فرزندشان حضرت حجت ابن الحسن (علیه السلام) که امام حاضر، ولی زمان، روح زندگی، کیمیای
هستی، چشمه حیات و کشتی نجات است که با ظهور نورانش ظلمت و پلیدی را در هم خواهد
شکست و نور عدالت را چون خورشیدی فروزان بر عالم هستی می افشاند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۰
فصل اول	
احکام فقهی وقف و مطابقت آن با قانون مدنی	
الف - معنای وقف	۱۴
۱. معنای لغوی وقف	۱۴
۲. وقف در اصطلاح فقها	۱۴
۳. معنا و مفهوم صدقه	۱۷
۴. رابطه واژه «وقف» و «صدقه»	۱۸
۵. معانی وقف در قانون مدنی	۲۰
ب - مشروعیت و جایگاه وقف	۲۰
۱. اهمیت و جایگاه وقف با توجه به تفاسیر و روایات شیعه	۲۱
۲. عبادی یا غیر عبادی بودن وقف	۲۲
ج - وقف در نظام فقهی اسلام	۲۴
۱. قرآن	۲۵
۲. سنت	۲۶
۳. اجماع	۲۸
۴. عقل	۲۸
د - ارکان وقف	۲۹

۶۷. _____ ذکرى الشيعة فى احكام الشريعة، قم،

مؤسسه آل البيت (ع) لاحياء التراث، ۱۴۱۹.

۶۸. الموسوى الخمينى، سيد روح الله، تحرير الوسيله، قم، دارالكتب العلميه اسماعيليان، ۱۳۹۰.

۶۹. النائينى، محمد حسين، منه الطالب فى شرح المكاسب، قم، مؤسسه النشر الاسلامى التابعه

لجماعه المدرسين، ۱۴۱۸.

۷۰. نجفى، محمد حسن، جواهر الكلام فى شرح شرايع الاسلام، شيخ عباس القوچانى، تهران،

دارالكتب الاسلاميه، ۱۳۶۸.

۷۱. نعمان (شيخ مفيد)، محمد بن محمد، المقنعه، قم، مؤسسه النشر الاسلامى التابعه لجماعه

المدرسين، ۱۴۱۰.

۷۲. نورى الطبرسى، ميرزا حسين، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، بى جا، مؤسسه آل البيت

عليهم السلام لاحياء التراث، ۱۴۰۸.

۷۳. اليوسفى (الفاضل الآبى) زين الدين، كشف الرموز فى شرح المختصر النافع، قم، مؤسسه النشر

الاسلامى التابعه لجماعه المدرسين، ۱۴۱۰.

ب - منابع فارسى

۷۴. احمد بن سلمان، ابوسعيد، مقدمه اى بر فرهنگ وقف، تهران، سازمان اوقاف، ۱۳۵۸.

۷۵. امامى، سيد حسن، حقوق مدنى، تهران، انتشارات اسلاميه، ۱۳۷۵.

۷۶. امينيان مدرس، محمد، وقف از ديدگاه حقوق و قوانين، مشهد، بنياد پژوهشهاى اسلامى، ۱۳۸۶.

۷۷. بازيگر، يدالله، _____انون مدنى در آينه آراء ديوان عالى كشور، تهران، انتشارات

فردوسى، ۱۳۷۹.

۷۸. جعفرى لنگرودى، محمد جعفر، مبسوط در ترمينولوژى حقوق، تهران، گنج دانش، ۱۳۷۸.

۷۹. _____ حقوق اموال، قم، مشعل آزادى، ۱۳۳۶.

۸۰. _____، ترمینولوژی حقوق، تهران، گنج دانش، ۱۳۸۵.
۸۱. جناتی، ابراهیم، صیغه وقف، مجله وقف میراث جاویدان، چاپ سازمان اوقاف، شماره ۹، سال ۱۳۷۵.
۸۲. جهانگیر، منصور، قانون تجارت، تهران، نشر دیدار، ۱۳۸۷.
۸۳. حائری یزدی، محمد حسن، وقف در فقه اسلامی (نقش آن در شکوفایی اقتصاد اسلامی)، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۸۰.
۸۴. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، تهران، انتشارات چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۳.
۸۵. ریاحی سامانی، نادر، وقف و سیر تحولات قانون گذاری در موقوفات، تهران، انتشارات نوید شیراز، ۱۳۷۸.
۸۶. سلیمی فر، مصطفی، نگاهی به وقف و آثار اقتصادی - اجتماعی آن، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۰.
۸۷. سیاح، احمد، المنجد، مصطفی رحیمی اردستانی، تهران، انتشارات صبا، ۱۳۷۷.
۸۸. شهیدی، مهدی، حقوق مدنی (تشکیل قراردادها و تعهدات)، تهران، انتشارات مجد، ۱۳۸۳.
۸۹. صفایی، حسین، دوره مقدماتی حقوق مدنی، تهران، انتشارات میزان، ۱۳۸۳.
۹۰. طباطبایی یزدی، سید محمد کاظم، احکام وقف، احمد صادقی گلدر، بی جا، انتشارات کومه، ۱۳۸۶.
۹۱. عدل، مصطفی، حقوق مدنی، بی جا، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۳۱.
۹۲. عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۶.
۹۳. قرشی بنایی، علی اکبر، قاموس قرآن، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۸.
۹۴. قریب، محمد، واژه نامه نوین، تهران، بنیاد، ۱۳۶۷.
۹۵. کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی، بی جا، اقبال، ۱۳۶۳.
۹۶. _____، حقوق مدنی (عقود معین)، بی جا، نشر یلدا، ۱۳۶۹.

۹۷. _____، قانون مدنی در نظم حقوقی کنونی، تهران، میزان، ۱۳۸۵.
۹۸. الکیسی، محمد عبید، احکام وقف در شریعت اسلام، احمد صادقی گلدر، مازندران، انتشارات اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه، ۱۳۶۴.
۹۹. مدنی، سید جلال الدین، حقوق مدنی، تهران، انتشارات پایدار، ۱۳۸۲.
۱۰۰. مروج، مرتضی، بررسی فقهی حقوقی قاعده احکام وقف و مطابقت آن با قانون مدنی، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، ۱۳۷۸.
۱۰۱. مسعود، جبران، الرائد، رضا انزابی نژاد، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۶.
۱۰۲. _____، فرهنگ الرائد الطلاب، عبدالستار قمری، تهران، یادواره کتاب، ۱۳۸۳.
۱۰۳. معروف الحسنی، هاشم، وصیت و وقف، عزیز فیضی، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۸۰.
۱۰۴. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، تهران، انتشارات معین، ۱۳۸۱.
۱۰۵. موسوی خمینی، سید روح الله، ترجمه کتاب تحریر الوسیله، محمد باقر موسوی همدانی، قم، انتشارات دارالعلم، ۱۳۶۹.
۱۰۶. موسوی الصفار، حسن، وقف کارآمد، صفر سفیدرو، بی جا، انتشارات اسوه، ۱۳۸۷.

کتابنامه

۱. البراج الطرابلسی، القاضي، جواهر الفقه، قم، مؤسسه نشر الاسلامی التابعه لجماعه المدرسین، ۱۴۱۱.
۲. ابوالقاسم القمی، میرزا، غنائم الايام فی مسائل الحلال و الحرام، خراسان، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ج ۴.
۳. اشتهااردی، علی پناه، مجموعه فتاوی ابن جنید، قم، مؤسسه النشر الاسلامی التابعه لجماعه المدرسین، ۱۴۱۶.
۴. ایروانی، باقر، دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، قم، طه، ۱۳۸۵، ج ۲.
۵. التبریزی، میرزا جواد، صراط النجاه، بی جا، دفتر نشر برگزیده، ۱۴۱۸.

۶. حائری شاه باغ، سید علی، شرح قانون مدنی، تهران، کتابخانه گنج دانش، ۱۳۷۶، ج ۲.
۷. جزائری، سید عبدالله بن نعمه، تحفه السینه، بی جا، بی نا، بی تا.
۸. حسینی الروحانی، سید محمد، المسائل المنتخبه، بیروت، مکتبه الایمان، ۱۴۱۷.
۹. الحکیم، سید محمد سعید، حواریات فقهیه، بی جا، المنار، ۱۴۱۶.
۱۰. الحلّی (محقق)، أبی القاسم نجم الدین جعفر بن الحسن، الرسائل التسع، قم، مکتبه آیت الله العظمی المرعشی، ۱۳۱۷.
۱۱. الحلّی، یحیی بن سعید، الجامع الشرائع، قم، مؤسسه سیدالشهدا، ۱۴۰۵.
۱۲. زین الدین، محمد امین، کلمه التقوی، بی جا، بی نا، ۱۴۱۳.
۱۳. شیرازی شیروانی، رضا، بررسی تطبیقی وقف، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته الهیات، دانشگاه تهران، ۱۳۷۱.
۱۴. عاملی، بهاء الدین، الجامع العباسی، تهران، انتشارات فراهانی، بی تا.
۱۵. علی بن الحسین، زید، مسند الامام زید، بیروت، دارالحیاه، بی تا.
۱۶. فهد الحلّی، جمال الدین، المذهب البارع، قم، مؤسسه النشر الاسلامی التابعه لجماعه المدرسین، ۱۴۱۱.
۱۷. قدامه، عبدالرحمن، الشرح الكبير، بیروت، دارالکتب العربی، بی تا، ج ۶.
۱۸. القمی السبزواری، علی بن محمد، جامع الخلاف و الوفاق، قم، انتشارات زمینه سازان ظهور امام عصر (عج)، ۱۳۷۹.
۱۹. المرتضی، احمد، شرح الازهار، بی جا، غمضان، ۱۴۰۰.
۲۰. مفید، محمد بن محمد، المسائل الطوسیه، بی جا، المؤثر العاملی لألفیه الشیخ المفید، بی تا.
۲۱. المنهاجی الأسیوطی، محمد بن احمد، جواهر العقود، بی جا، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۷، ج ۱.
۲۲. مؤمن السبزواری، محمد باقر، کفایه الاحکام، اصفهان، صدر مهدوی، بی تا.
۲۳. الکاشانی، ابوبکر، بدائع الصنائع، پاکستان، المکتبه الحبییه، ۱۴۰۹، ج ۶.

٢٤. الغلپایگانی، محمد رضا، هدایه العباد، بیروت، دارالقرآن الکریم، ١٤١٣، ج ٢.
٢٥. الغلپایگانی، محمد رضا، ارشاد السائل، بیروت، دارالقرآن الکریم، ١٤١٣، ج ٢.